

Briselē, 2018. gada 19. janvārī

PAZIŅOJUMS IEINTERESĒTAJĀM PERSONĀM

APVIENOTĀS KARALISTES IZSTĀŠANĀS UN ES NOTEIKUMI AUTOTRANSPORTA JOMĀ

2017. gada 29. martā Apvienotā Karaliste uz Līguma par Eiropas Savienību 50. panta pamata iesniedza paziņojumu par nodomu no Savienības izstāties. Tātad, ja vien ratificētā izstāšanās līgumā¹ nebūs noteikta cita diena, Savienības primāro un sekundāro tiesību kopums Apvienotajai Karalistei no 2019. gada 30. marta plkst. 00.00 pēc Centrāleiropas laika (“izstāšanās diena”)² vairs nebūs saistošs. Apvienotā Karaliste kļūs par “trešo valsti”³.

Ņemot vērā lielās neskaidrības, jo īpaši par iespējamā izstāšanās līguma saturu, autopārvadātājiem Regulas (EK) Nr. 1071/2009⁴ 2. panta nozīmē tiek atgādināts par juridiskajām sekām, ar kurām būs jārēķinās, kad Apvienotā Karaliste būs kļuvusi par trešo valsti.

Ja vien iespējamajā izstāšanās līgumā nebūs paredzēts pārejas režīms, no izstāšanās dienas ES noteikumi autotransporta jomā Apvienotajai Karalistei vairs nebūs saistoši. Tam ir konkrēti šādas sekas dažādos autotransporta jomas aspektos.

- **SERTIFIKĀTI, APLIECĪBAS, ATĻAUJAS UN ATESTĀTI**

- Autopārvadātāju/pārvadājumu vadītāju profesionālās kompetences sertifikāts: saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1071/2009 3. panta 1. punkta d) apakšpunktu, 4. panta 1. punktu un 8. pantu fiziskām personām, kuras veic **autopārvadātāja** profesionālo darbību Eiropas Savienībā, un **pārvadājumu vadītājiem**, kurus nodarbina uzņēmums, kas veic autopārvadātāja profesionālo darbību, ir jābūt **profesionālās kompetences sertifikātam**, kuru izdevušas ES dalībvalsts iestādes vai struktūras, ko ES dalībvalsts pienācīgi pilnvarojusi šādā nolūkā. No izstāšanās dienas profesionālās kompetences sertifikāti, kurus izdevusi Apvienotās Karalistes iestāde vai Apvienotās Karalistes pilnvarota struktūra, vairs nebūs derīgi ES-27.

¹ Ar Apvienoto Karalisti notiek sarunas ar mērķi vienoties par izstāšanās līgumu.

² Tomēr saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienību 50. panta 3. punktu Eiropadome, vienojoties ar Apvienoto Karalisti, var vienprātīgi nolemt, ka Līgumi nebūs saistoši no kādas vēlākas dienas.

³ Trešā valsts ir valsts, kas nav ES dalībvalsts.

⁴ Eiropas Parlamenta un Padomes 2009. gada 21. oktobra Regula (EK) Nr. 1071/2009, ar ko nosaka kopīgus noteikumus par autopārvadātāja profesionālās darbības veikšanas nosacījumiem un atceļ Padomes Direktīvu 96/26/EK (OV L 300, 14.11.2009., 51. lpp.).

- Trešo valstu transportlīdzekļa vadītāja atestāts: saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1072/2009⁵ 3. pantu starptautisko pārvadājumu veikšanai vajadzīga Kopienas atļauja⁶ un gadījumā, ja transportlīdzekļa vadītājs ir trešās valsts valstspiederīgais, kopā ar **transportlīdzekļa vadītāja atestātu**.

Tāpēc no izstāšanās dienas transportlīdzekļa vadītājiem, kuri ir Apvienotās Karalistes valstspiederīgie un nav Savienības pastāvīgie iedzīvotāji Padomes Direktīvas 2003/109/EK nozīmē un kurus nodarbina Savienības autopārvadātājs, kam ir Kopienas atļauja, ir vajadzīgs transportlīdzekļa vadītāja atestāts. Saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1072/2009 5. panta 2. punktu šo **transportlīdzekļa vadītāja atestātu** tās dalībvalsts kompetentās iestādes, kurā uzņēmējdarbību veic autopārvadātājs, kam ir Kopienas atļauja, izdod visiem transportlīdzekļa vadītājiem, kuri nav valstspiederīgie vai pastāvīgie iedzīvotāji Padomes Direktīvas 2003/109/EK⁷ nozīmē un kurus minētais autopārvadātājs likumīgi nodarbina vai kuri ir minētā autopārvadātāja rīcībā.

- Transportlīdzekļa vadītāja arodprasmes apliecība: saskaņā ar Direktīvu 2003/59/EK⁸ kravu vai pasažieru pārvadāšanai paredzēta **transportlīdzekļa vadītājiem** Savienībā ir jābūt **arodprasmes apliecībai**, kas apliecina sākotnējās kvalifikācijas iegūšanu vai periodisku apmācību un ko izdevušas ES dalībvalsts kompetentās iestādes vai apstiprināts mācību centrs ES dalībvalstī. Transportlīdzekļa vadītāji, kas ir ES dalībvalsts valstspiederīgie, sākotnējo kvalifikāciju iegūst ES dalībvalstī, kurā ir to pastāvīgā dzīvesvieta, savukārt transportlīdzekļa vadītāji, kas ir trešo valstu valstspiederīgie — ES dalībvalstī, kura tiem izdevusi darba atļauju. No izstāšanās dienas arodprasmes apliecības, kuras izdevusi Apvienotā Karaliste vai apstiprināts mācību centrs Apvienotajā Karalistē, vairs nebūs derīgas ES-27.

No izstāšanās dienas transportlīdzekļa vadītājiem, kuri ir Apvienotās Karalistes valstspiederīgie, bet kurus nodarbina uzņēmums, kas veic uzņēmējdarbību Savienībā, vai transportlīdzekļa vadītājiem, kuri ir Savienības valstspiederīgie, kas dzīvo Apvienotajā Karalistē, bet kurus nodarbina uzņēmums, kas veic uzņēmējdarbību Savienībā, būs jāsaņem profesionālo transportlīdzekļa vadītāju apmācība ES-27 dalībvalstī, kurā uzņēmējdarbību veic uzņēmums, kas tos nodarbina.

- Vadītāja apliecība: saskaņā ar Direktīvas 2006/126/EK⁹ 2. pantu Savienības dalībvalstu izdotas vadītāja apliecības tiek savstarpēji atzītas. No izstāšanās

⁵ Eiropas Parlamenta un Padomes 2009. gada 21. oktobra Regula (EK) Nr. 1072/2009 par kopīgiem noteikumiem attiecībā uz piekļuvi starptautisko kravu autopārvadājumu tirgum (OV L 300, 14.11.2009., 72. lpp.).

⁶ Informāciju par Kopienas atļauju sk. turpmāk.

⁷ Padomes 2003. gada 25. novembra Direktīva 2003/109/EK par to trešo valstu pilsoņu statusu, kuri ir kādas dalībvalsts pastāvīgie iedzīvotāji (OV L 16, 23.1.2004., 44. lpp.).

⁸ Eiropas Parlamenta un Padomes 2003. gada 15. jūlija Direktīva 2003/59/EK par dažu kravu vai pasažieru pārvadāšanai paredzētu autotransporta līdzekļu vadītāju sākotnējās kvalifikācijas iegūšanu un periodisku apmācību, par Padomes Regulas (EEK) Nr. 3820/85 un Padomes Direktīvas 91/439/EEK grozīšanu un Padomes Direktīvas 76/914/EEK atcelšanu (OV L 226, 10.9.2003., 4. lpp.).

⁹ Eiropas Parlamenta un Padomes 2006. gada 20. decembra Direktīva 2006/126/EK par vadītāju apliecībām (Pārstrādāta versija) (OV L 403, 30.12.2006., 18. lpp.).

dienas Apvienotās Karalistes izdotu vadītāja apliecību dalībvalstis uz šā tiesību akta pamata vairs neatzīs.

Trešo valstu izdotu vadītāja apliecību atzīšana nav aptverta Savienības tiesībās, bet tiek reglamentēta dalībvalstu līmenī. Dalībvalstīm, kuras ir 1949. gada Ženēvas Konvencijas par ceļu satiksmi līgumslēdzējas puses, minētā konvencija ir saistoša¹⁰.

- **PIEKĻUVE PROFESIJAI/TIRGUM**

- Saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1071/2009 3. panta 1. punkta a) apakšpunktu **uzņēmumiem, kas veic autopārvadātāja profesionālo darbību** Savienībā, faktiski un stabili jāveic uzņēmējdarbība kādā ES dalībvalstī. No izstāšanās dienas uzņēmumi, kas veic uzņēmējdarbību Apvienotajā Karalistē, vairs neatbildīs šai prasībai.
- Saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1071/2009 4. pantu uzņēmumam, kas veic autopārvadātāja profesionālo darbību, jāizraugās **pārvadājumu vadītājs**. Saskaņā ar minētās regulas 4. panta 1. punkta c) apakšpunktu šim pārvadājumu vadītājam jābūt Savienības pastāvīgajam iedzīvotājam. No izstāšanās dienas pārvadājumu vadītāji, kas ir Apvienotās Karalistes pastāvīgie iedzīvotāji, kurus nodarbina Savienības autopārvadātājs, vairs neatbildīs šai prasībai. Uzņēmumi, kuri veic uzņēmējdarbību Savienībā, bet kuriem ir tikai pārvadājumu vadītājs, kas ir Apvienotās Karalistes pastāvīgais iedzīvotājs, vairs nevarēs veikt autopārvadātāja profesionālo darbību ES-27.
- Savienībā **kravu starptautisko pārvadājumu** veikšanai vajadzīga **Kopienas atļauja** saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 1072/2009. Šīs Kopienas atļaujas var izdot tikai tās ES dalībvalsts kompetentās iestādes, kurā autopārvadātājs veic uzņēmējdarbību un kurā šis autopārvadātājs ir tiesīgs veikt kravu starptautiskos autopārvadājumus. No izstāšanās dienas Kopienas atļaujas, ko izdevušas Apvienotās Karalistes kompetentās iestādes, vairs nebūs derīgas ES-27. Autopārvadātājiem, kas veic uzņēmējdarbību Apvienotajā Karalistē, vairs nebūs piekļuves kravu starptautisko autopārvadājumu tirgum Savienībā.

Tomēr tad tiktu piemērota daudzpusējā kvotu sistēma, ko pārvalda Eiropas Transporta ministru konference (tagad Starptautiskais Transporta forums). Tādējādi trešo valstu pārvadājumus (t. i., kravu pārvadājumus no valsts A uz valsti B, kurus īsteno autopārvadātājs, kas veic uzņēmējdarbību valstī C), kurus Savienībā veic Apvienotās Karalistes autopārvadātāji un kurus no Apvienotās Karalistes vai uz to veic Savienības autopārvadātāji, varētu veikt atbilstīgi minētajai sistēmai un ievērojot tās ierobežojumus. Minētā sistēma neatļauj veikt kabotāžu, proti, neatļauj ārvalstu pārvadātājiem veikt pārvadājumus vienas valsts iekšienē. Konkrēti tas nozīmē, ka Apvienotās Karalistes autopārvadātāji vairs nedrīkstēs veikt kabotāžu nevienā no ES-27 dalībvalstīm.

¹⁰ Sīkāka informācija iegūstama no attiecīgās dalībvalsts atbildīgās iestādes.

- Saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 1073/2009¹¹ nolūkā veikt **pasažieru starptautiskos pārvadājumus ar autobusu** vajadzīga Kopienas atļauja, ko izdevušas tās dalībvalsts kompetentās iestādes, kurā pārvadātājs veic uzņēmējdarbību. No izstāšanās dienas **Kopienas atļaujas**, ko izdevusi Apvienotā Karaliste, vairs nebūs derīgas ES-27.
 - **Regulāru starptautisko pārvadājumu** veikšanai starp dalībvalstīm vajadzīga atļauja saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1073/2009 III nodaļu. No izstāšanās dienas atļaujas, kas attiecas uz Apvienoto Karalisti (pasažieru uzņemšanai vai izlaišanai), vairs nebūs derīgas ES-27.
- **STARPTAUTISKIE ASPEKTI**
 - No izstāšanās dienas Apvienotā Karaliste vairs nebūs **Interbus nolīguma**¹² par pasažieru **neregulārajiem starptautiskajiem pārvadājumiem** ar autobusiem, ļoti līdzīgā 1982. gada *ASOR* nolīguma¹³, kā arī Eiropas Kopienas un Šveices Konfederācijas nolīguma par preču un pasažieru pārvadāšanu pa dzelzceļu un autoceļiem¹⁴ darbības jomā.

Izstāšanās sagatavošanas pasākumi skar ne tikai Savienības un valstu iestādes, bet arī privātus subjektus.

Komisijas tīmekļa vietnē par autotransportu (https://ec.europa.eu/transport/modes/road_en) sniegta vispārīga informācija par autotransporta noteikumiem Savienībā. Šī vietne vajadzības gadījumā tiks atjaunināta ar papildu informāciju.

Eiropas Komisija
 Mobilitātes un transporta ģenerāldirektorāts

¹¹ Eiropas Parlamenta un Padomes 2009. gada 21. oktobra Regula (EK) Nr. 1073/2009 par kopīgiem noteikumiem attiecībā uz piekļuvi starptautiskajam autobusu pārvadājumu tirgum un ar ko groza Regulu (EK) Nr. 561/2006 (OV L 300, 14.11.2009., 88. lpp.).

¹² 2001. gada 30. jūnija Nolīgums par pasažieru neregulārajiem starptautiskajiem pārvadājumiem ar autobusiem (*Interbus*) (OV L 321, 26.11.2002., 13. lpp.).

¹³ 1982. gada 26. maija Nolīgums par pasažieru neregulārajiem starptautiskajiem autopārvadājumiem ar autobusiem (*ASOR*) (OV L 230, 5.8.1982., 39. lpp.).

¹⁴ OV L 114, 30.4.2002., 91. lpp.